

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ПОСЛУГ У ВИМІРІ ТУРБУЛЕНТНОСТІ

Зеленяк Поліна Валеріївна

здобувач вищої освіти економіко-правового факультету
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, Україна

Науковий керівник: Крамський Сергій Олександрович

ORCID ID: 0000-0003-3869-5779

канд. техн. наук, доцент,

доцент кафедри публічного управління та адміністрування
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, Україна

Актуальність цього дослідження визначається потенціалом ефективного використання інтернет-платформ як основного засобу обміну інформацією, що, своєю чергою, сприяє швидкому зростанню електронної торгівлі і надання послуг. Економічне зростання, хоч і триває, але в умовах воєнних реалій, що охоплюють як зовнішню, так і внутрішню економіку, державні органи та місцеві структури в Україні, не досягає високих показників в турбулентних умовах. Національний інформаційний простір демонструє активність, інтегруючись у світову мережу. Важливо розуміти, що слабка влада може становити загрозу для безпеки держави. Завдяки швидкому просуванню інформаційних технологій, загальному доступу до мережі Інтернет та трансформації споживчих звичок, електронна комерція вже давно вийшла за рамки простого додаткового каналу продажів – вона стала основою нового економічного ладу. Все більше компаній, від транснаціональних корпорацій до невеликих підприємств, інтегрують онлайн-продажі як ключовий компонент власної бізнес-моделі [1]. Процесний підхід – ключовий інструмент для інтеграції цифрових рішень у роботу місцевих органів влади. Це дозволяє ефективно використовувати місцеві ресурси, залучати волонтерів та фінансування з грантових програм, зокрема, міжнародних. Основні завдання щодо впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, надалі - ІКТ у діяльність місцевого самоврядування включають:

– здійснення організаційної та технологічної підтримки, проведення досліджень, консультування та навчання, а також моніторинг для

поліпшення інвестиційного клімату та економічного зростання, базуючись на роботі державних установ та організацій;

- розробку системи електронного уряду "знизу-вгору", зменшуючи витрати на оптимізацію системи державного управління та використання ІТ-технологій [1].

Стратегія регіонального розвитку до 2027 року передбачає низку заходів для розвитку електронного урядування та електронної демократії на регіональному рівні, а саме [2]:

- забезпечити безперебійну роботу та керування національним порталом "Дія.Бізнес", регулярно оновлюючи інформацію для підприємців регіону про можливості та підтримку для розвитку їхнього бізнесу. Заохочувати відкритий діалог між місцевою владою, муніципалітетами та представниками бізнесу;

- активізувати підприємницьку діяльність в регіонах, інтегруючи навчальні програми з бізнесу в освітні заклади – від шкіл до університетів. Надавати безкоштовні навчальні курси для підприємців, забезпечувати доступ до онлайн-школи "Дія.Бізнес", а також організовувати інформаційні кампанії та місцеві заходи, такі як фестивалі "Купуй локальне", для підтримки малого та середнього бізнесу. Запустити програму "Великі маленьким", сприяючи взаємодії між великими та малими підприємствами [2]. Відсутність чіткого визначення ключових понять стала однією з перешкод, яка тривалий час затримувала ефективне впровадження технологій Е-урядування. Системний підхід до вирішення проблем переходу державних органів та адміністративних структур до "Е-урядування" передбачає такі етапи:

- оцінка поточного стану справ та усвідомлення потреби у ШІ, визначення пріоритетних завдань та забезпечення необхідними ресурсами, блокчейн;

- розробка плану дій з урахуванням пріоритетів сталого розвитку [3, 6].

Важливо зазначити, що в Україні приділяється значна увага розбудові електронного уряду та необхідності його реалізації. Зокрема, ця сфера регулюється великою кількістю законів, постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів України. Попередні спроби розвитку електронного уряду відрізнялися відсутністю уваги до місцевого самоврядування та покращення надання послуг громадянам. Відтак, інвестиції в ІКТ в державному секторі були епізодичними, несистемними та, як наслідок, неефективними через брак координації та управління.

Інструмент для втілення пріоритетних національних проєктів, електронне урядування набуло актуальності як відповідь на боротьбу з корупцією. Водночас, перелік викликів у сферах політики, економіки, соціокультурних аспектів, інституцій та технологій є настільки значним, що впровадження Е-урядування в Україні ризикує перетворитися на "нездійсненну місію" або, принаймні, на тривалу перспективу. Справді, для подолання всіх перешкод та повної реалізації електронного урядування, можуть знадобитися десятиліття чи більше. Однак, необхідно підкреслити важливість створення міцної основи для електронного уряду, а вже потім – поступового розширення ШІ-системи, шар за шаром. Прискорити цей процес можливо шляхом визначення ключових політичних та суспільно важливих пріоритетів, формуючи ефективні тактичні підходи [4].

Крім того, у короткостроковій перспективі відкриваються можливості для значних досягнень, досить просто забезпечити публічний онлайн-доступ до всієї державної інформації та форматів комунікації, гарантуючи зручний двосторонній зв'язок онлайн між державними установами та громадянами. Ці сфери відображають актуальні стратегічні пріоритети українського урядування і можуть надати суттєвий поштовх для розвитку та розширення Е-уряду, якщо політичні лідери розглядатимуть його як ефективний інструмент для реалізації ключових реформ та поставлених завдань. Для вирішення зазначених викликів пропонується визначити такі пріоритетні стратегічні напрями розвитку Е-уряду, які сформуують цілісну систему. Ключовим елементом для реалізації цієї стратегії може стати впровадження концепції "єдиного вікна" через інтегровані ШІ онлайн-портали державних установ (з можливістю використання на мобільних пристроях) та центри надання адміністративних послуг. Стратегічними напрямками розвитку Е-уряду визначено наступне, модернізація загальнодержавної інфраструктури електронного підпису [5].

Створення та розширення нормативно-технічної бази для інтеграції ІКТ у діяльність державних органів у контексті розвитку архітектури електронного урядування. Розбудова інфраструктури для надання електронних сервісів фізичним та юридичним особам. Для визначення орієнтирів реформування системи електронного уряду Україна ухвалила низку концепцій, що визначають цілі, напрями та плани розбудови цифрової України. Гарантувати належне забезпечення закладів охорони здоров'я матеріально-технічними ресурсами, зокрема, забезпечити їх

швидкісним інтернетом та сучасними технічними й інформаційно-програмними рішеннями для підтримки ефективної роботи [6].

Висновки. Авторами дослідження звернуто увагу на інформаційно-комунаційні технології інфраструктуру мереж зв'язку та внутрішньої автоматизації державного сектора вже є деякі успіхи сервісів під час військового впливу в Україні. Разом з тим, блокчейн надасть змогу аналізувати обізнаність населення з ІКТ, визначати їхні уподобання, знаходити нові способи використання технологій для покращення добробуту, розвитку підприємництва, підтримки громад, проведення наукових досліджень, організації освіти та в інших сферах. З метою реалізації та вдосконалення Е-урядування як на загальнодержавному, так і на регіональному рівнях, автори пропонують використовувати процесний підхід. Він зокрема втілює принципи ШІ та технології інформаційного суспільства у повсякденному житті громадян, через активне застосування сучасних ІКТ, забезпечення електронних послуг державними та місцевими органами влади. Визначено, що перехід до урядування, орієнтованого на потреби громадян, яке базується на ІКТ, є тривалим процесом, котрий вимагає розробки послідовної стратегії, що окреслить структуру та цілі цього процесу в умовах турбулентності. Це є основою для побудови інформаційного суспільства особливо під час триваючої війни в Україні.

Список використаних джерел:

1. Zakharchenko O.V. (2021) Models of team composition for the staffing of an IT company on a fuzzy set platform. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University*, 8(1), 18-28. Вилучено з: [https://doi.org/10.52566/msu-econ.8\(1\).18-28](https://doi.org/10.52566/msu-econ.8(1).18-28).
2. Павленко О.П., & Розмарина А.Л. (2024) Інноваційні напрями управління сталим розвитком економіки в умовах турбулентності. Монографія. Одеса: ОДЕКУ. 208.
3. Ширяєва Н.Ю. (2021) Концептуальна модель управління змістом програм розвитку проектно-орієнтованих організацій. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 3(49). 214-231. Вилучено з: [https://doi:10.18524/2413-9998/2021.3\(49\)](https://doi:10.18524/2413-9998/2021.3(49)).
4. Мальцев М.М. (2023) Використання проектного менеджменту як інноваційно-енвіронментального підходу в системі підготовки фахівців з економіки та управління науково-технічною сферою. *"Економічний вісник Донбасу"*. 3(73). 88-96.
5. Zakharchenko O.V., Darushin O.V., & Manita O.V. (2024) Analysis of organizational and economic approaches to management and chartering parameters in conditions of uncertainty of vessel work. *Grail of science*. 44. 181-191.
6. Левін Д.А. (2024) Інформаційні технології блокчейн та ШІ в аспектах бізнес-середовища на морському транспорті. XV Міжнародна наук.-практ. конференція «Управління проектами: проектний підхід в сучасному менеджменті». 295-300.